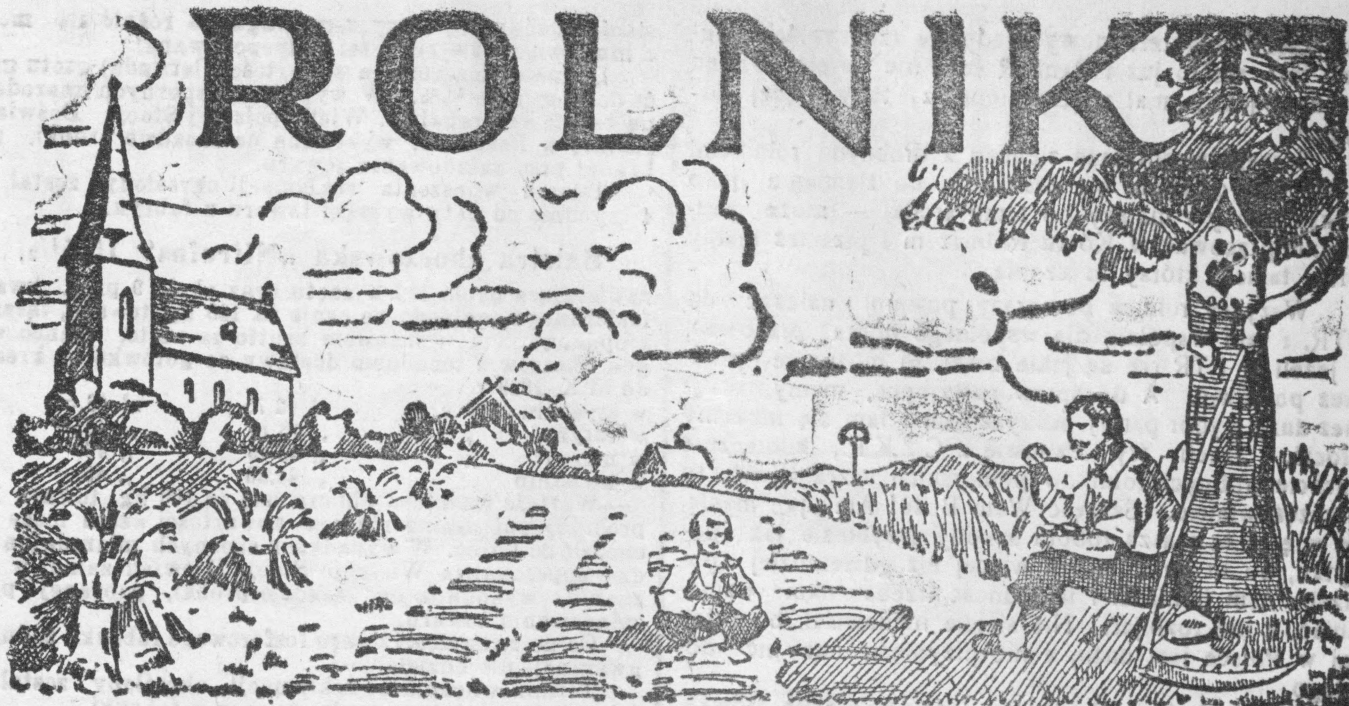

ROLNIK

Bezplatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok III.

Nowemiasto, dnia 14. lutego 1929.

Nr. 5.

Czy szczerą współpracą inteligencji rolniczej z drobnymi rolnikami w Kółkach Roln jest pożyteczna?

W dniu 12. I. 29 r. odbył się w Grudziądzu zjazd drobnych rolników, zorganizowany przez C. Z. K. R.

Przywódcy, a także i obecni na zjeździe posłowie „wyzwoleńcy“, wmawiali w zebranych, że drobni rolnicy na Pomorzu nie mają organizacji, która by ich interesów należycie broniła, bo PTR. to jest opanowane przez obszarników, a drobni rolnicy w PTR. są po macoszemu traktowani i oszukiwani. Krytykowano ostro Pom. Izbę Roln., że podatki duże ściągają, a rolnikom nic nie daje, Bank Rolny, że nie daje kredytów, Sejmiki, że duże podatki biorą, a nic nie budują i tak sobie używali.

Jako drobny rolnik i ten, który od bardzo młodych lat w Kółkach Roln. pracuje, chcę w tej sprawie rzucić parę swoich uwag.

Jest obecnie ogólne takie przekonanie, że rolnictwo w Polsce przez powiększenie produkcji może najprędzej i najskuteczniej wpłynąć na dodatni bilans handlowy, a temsamem na uzdrowienie stosunków gospodarczych. A jeżeli się weźmie pod uwagę, że móg ziemi przy lichej gospodarce wydaje do 10 centnarów, a ten sam móg przy mądrej, intensywnej pracy może wydać nawet do 30 centnarów, to aż się chce na cały głos krzyknąć: na miły Bóg! czy mały czy duży rolnik, — organizujmy się, pouczajmy się wzajemnie, pracujmy wspólnie, bo trzeba wspólnego wielkiego wysiłku, aby dojść do takiej wydajności z roli, do takiego dobrobytu jak np. w Danji, Belgji i innych krajach, bo tamci tylko w ten sposób do niego doszli.

Od 4-ch lat mamy w Rychnowie Kółko Rolnicze obecnie 70 członków liczące, wszyscy małorolni, zaliczone ono jest do najlepszych Kółek na Pomorzu. Było głosowanie do Sejmu, sześć stronictw tu występowało, na wszystkie sześć kółkowicze głosowali, gdzie

kto chciał, ale w Kółku pracujemy zgodnie, na zebraaniu jesteśmy tylko kółkowiczami, to też kółkowicze co rok lepiej gospodarują, coraz więcej nawozów sztucznych używają, każdą gałąź w gospodarstwie swoim ulepszają i co rok lepiej się rodzi. Z PTR-u są wszyscy zupełnie zadowoleni, prelegenta PTR. jeszcze ani raz nam nie odmówiło. Z fachowych i prawnych porad których PTR. w Sekretarjacie powiatowym i w Centrali bezpłatnie zawsze udziela, bardzo dużo kółkowicze korzystają. Na Pom. Izbę Roln. też nie mamy powodu narzekać, często przyjeżdżają prelegenci z odczytami, corocznie urządzamy przy fachowej pomocy Izby Rol. poletka doświadczalae, nawozy na ten cel otrzymujemy od Izby darmo. W zeszłym roku Izba Rolnicza z PTR em urządziła u nas pokaz bydła włościańskiego, nagród pieniężnych otrzymali drobni rolnicy na sumę 1.700 zł. Mamy Kółko hodowlane, kupiliśmy dwa buhaje rasowe, — Izba dołożyła nam 1900 zł. i Wydział Pow. 1000 zł. Izba urządziła u nas kilkodniowy kurs ogrodniczy, rezultatem tego kursu było uporządkowanie przez rolników swoich sadów i posadzenie kilkadziesiąt drzewek owocowych, drzewka dostaliśmy z Izby po ulgowych cenach. Kilku rolników otrzymało dla rozpowszechnienia oryginalne ziarno siewne od Izby o 50 proc. taniej. Gdy się weźmie pod uwagę, że Izba Rol. utrzymuje przecież szkoły rolnicze, do których każdy, kto chce, może posyłać swoje dzieci, to trzeba być bezstronnym i powiedzieć, że z Izby Rol. drobni rolnicy mogą dużo korzystać, ale trzeba się o to starać, trzeba żądać, trzeba się więc organizować a raczej współpracować, a nie szkłować i wyzywać ciągle, przeważnie bez powodu.

Na brak kredytów też nie bardzo narzekamy, bo sobie sami dużo pomagamy. Założyliśmy Kasę Stefczyka, jedni wkładają swoje oszczędności, inni pożyczają w potrzebie, a gdy potrzebujemy więcej gotówki, to się zgłaszamy do Centr. Kasy w Toruniu i tam zawsze kredyt dostaniemy. Oczywiście, że są to wszystko tylko doraźne krótkoterminowe weksłowe

pożyczki: długoterminowy kredyt to rzeczywiście trudno jest, ale to już i Bank Rolny nie wiele winien temu, bo jakby miał więcej pieniędzy toby więcej pożyczal.

Szczera współpraca ziemian z drobnymi rolnikami wcale tym ostatnim nie zaszkodzi, bo ziemianin jako wykształcony i mający po temu środki — może skutecznie pracować w Kółku Rolniczym i przecież mamy wielu takich, którzy to czynią.

Wszyscy rolnicy pomorscy powinni należeć do PTR. i tam wspólnie dla wspólnego dobra pracować, a jeżeli w PTR-ze są jakie braki, to można je przecież duży wybór partij politycznych i tam się możemy kłócić. Jeżeli, wy Panowie z C.Z.K.R., koniecznie chcecie drobnymi rolnikami pomorskimi uszczęśliwić, to uszczęśliwiającie. Szczęść Wam Boże! Ale ja myślę, że więcej ta wasza robota szkody przyniesie jak pożytku, bo tu na Pomorzu więcej niż gdzieindziej potrzeba nam jedności i tę jedność trzeba nam wzmacniać, a nie rozbić. Nie siejcie nienawiści, bo i tak jej w Polsce jest dużo, a nie przyniesie ona nic dobrego.

A wy, drobnymi rolnicy, nie lećcie na piękne słówka, jak muchy na lep, bo ładnie mówić i dużo obiecywać, a drugich krytykować, to łatwo, ale co się potrafi zrobić, to znak zapytania. Jednoczcie się w Kółkach Rolniczych PTR., bo tam jest praca, tam jest czyn, a nie obietnic-cacanki, a żywotność Kółka i wydajność jego pracy zależy najwięcej od samych kółkowiczów.

Wybierajcie na prezesa ludzi zdolnych i chętnych do pracy, bez względu na to czy to mały rolnik czy obszarnik, czy ksiądz, byle chciał szczerze pracować. Pracujmy w naszych Kółkach zgodnie i gorliwie, a dobrobyt i potęga naszej Ojczyzny wzrastać będzie szybko!

(—) Franciszek Szalach, prezes K.R.
40-morgowy rolnik.

Kredytowanie rolnictwa przez Państwowy Bank Rolny w nawozach sztucznych w sezonie wiosennym 1929 roku.

Państwowy Bank Rolny udzielać będzie kredytów w nawozach sztucznych do czasu wyczerpania zapasów na zasadach i warunkach następujących:

Azotniak 19—230/0.

Azotniak krajowy olejony mielony, zawierający 10—20 proc. czystego azotu, zależnie od produkcji i ustaty, opakowany w workach, w ładunkach całowagonowych t.j. 15-tonowych po cenie:

za 1 kg. azotu, łącznie z opakowaniem brutto za netto, franco wagon Chorzów;

	na kredyt
z terminem dostawy	za gotówkę do 30/XI 1929 r.
w styczniu 1929 r.	zł. 1.77 zł. 1.92
w lutym, marcu i kwiet. 1929 r.	„ 1.80 „ 1.95

a więc 100 kg. azotniaku olejonego mielonego 20%, kosztować będzie:

w styczniu 1929 r.	zł 35.40	zł 38.40
w lutym, marcu i kwiet. 1929 r.	„ 36 —	„ 39 —

Azotniak mielony nieolejony dla celu tępienia chwastów dostarczany będzie po tych samych cenach i na tych samych warunkach, jak azotniak mielony olejony.

Azotniak granulowany jest o 20 groszy na 1 kg. azotu droższy i opakowany wyłącznie w beczkach blaszanych.

Dla obłożenia ilości załadowanego towaru miarodajną będzie jedynie waga kolejowa, stwierdzona przez

stację nadawczą. Przynajmniej waga ta różnić się może o mniej więcej 2% od ilości załadunkowej.

Dopuszczalna różnica zawartości (aktywności) azotu może dochodzić do 1/2%. W wypadkach spornych miarodajną będzie superanaliza Wielkopolskiej Stacji Doświadczalnej w Poznaniu, wykonana na zasadzie próbki, pobranej przy załadunku towaru.

Termin wnoszenia reklamacji określony został na 4 tygodnie od daty wysyłki towaru z fabryki.

Saletra chorzowska „Nitrofos“ 15.5^{1/2},

zawierająca około 15,5% azotu oraz około 9 proc. kwasu fosforowego ogólnego po cenie za 100 kg. towaru, łącznie z opakowaniem workowym brutto za netto, franco wagon Chorzów z terminem dostawy za gotówkę na kredyt do 31/X. 1929 r.

w styczniu 1929 r.	zł 42.75	zł 46. —
w lutym „	„ 43.10	„ 46. —
w marcu „	„ 43.45	„ 46. —
w kwietniu „	„ 43.80	„ 46. —

Wartość nitrofosu oblicza się za 100 kg. towaru 15,5 proc. Dopuszczalna różnica zawartości azotu może dochodzić do 1 proc. W wypadkach spornych miarodajną będzie superanaliza Wielkopolskiej Stacji Doświadczalnej w Poznaniu, wykonana na zasadzie próbki, pobranej przy załadunku towaru.

Co do zawartości kwasu fosforowego fabryka żadnych gwarancji nie udziela.

Termin wnoszenia reklamacji określony został na 4 tygodnie od daty wysyłki towaru z fabryki.

Tomasyna 14—190/0.

1. Cena tomasyny, o zawartości 14—19 proc. kwasu fosforowego, rozpuszczalnego w 2 proc. kwasie cytrynowym, łącznie z opakowaniem workowym i kosztami manipulacji celnej z dostawą w styczniu, lutym i marcu zależnie od terminu otrzymania dyspozycji, franco wagon Gdynia wynosi zł 0.86 za 1 kg. proc., czyli 100 kg. tomasyny 17 proc. kosztować będzie zł 14,62.

Koszty przedstawienia wagonu i stempla na liście przewozowym ponosi odbiorca.

2. Cena tomasyny, o zawartości 15—18 proc. kwasu fosforowego, rozpuszczalnego w 2 proc. kwasie cytrynowym, łącznie z opakowaniem workowym franco granica niemieccko-polska wynosi zł 0,95 za 1 kg. proc., czyli 100 kg. tomasyny 17 proc. kosztować będzie zł 16,15.

Koszty manipulacji celnej i opłaty stemplowe ponoszą odbiorcy.

Dopuszczalna różnica zawartości 1/2 proc. kwasu fosforowego.

Termin wnoszenia reklamacji 4 tygodnie od daty wysyłki towaru.

Superfosfat 16—180/0.

Superfosfat mineralny, zawierający 16 względem 18 proc. kwasu fosforowego, rozpuszczalnego w wodzie, w ładunkach całowagonowych po 15 tonn luzem, po cenie

przy parytecie Gdańsk (Kaiserhafen lub Ohvaer Tor) —	zł 0.85 za 1 kg. % netto
przy parytecie Poznań (Luboń lub Starołęka) —	zł 0.87 „ „
przy parytecie Katowice (Bogucice) —	zł 0.88 „ „
przy parytecie Warszawa-Wehonia —	zł 0.90 „ „
przy parytecie Lwów — Podzamsze —	zł 0.93 „ „

Pozatem dostarczać będziemy superfosfat mineralny, 16 proc. (w ograniczonych ilościach) przy parytecie Rędziny zł 0.88 za 1 kg. proc.

Do cen powyższych dolicza się zł 1,60 za worek 100 kg., za 0,20 od 100 kg. za workowanie oraz koszty przedstawienia wagonu i opłaty stemplowe na rachunkach.

Dla orientacji podajemy, iż cena 100 kg. superfosfatu mineralnego 16 proc. łącznie z opakowaniem wynosić będzie

przy parytecie Gdańsk	—	zł 15.40
„ „ Poznań	—	zł 15.72
„ „ Katowice i Rędziny	—	zł 15.88
„ „ Warszawa	—	zł 16.20
„ „ Lwów	—	zł 16.68

Superfosfat kostny jest o 25 groszy na 1 kg. proc. droższy.

Superfosfat 10 proc. dostarczany będzie w miarę posiadanych zapasów.

Dopuszczalna różnica zawartości kwasu fosfor. 1/2 proc.

Termin wnoszenia reklamacyj — 4 tygodnie od daty wysyłki towaru.

Wapno nawozowe.

1. Wapień — kamień surowy mielony, loco becznica stacja Miasteczko nad Notecią zł. 240 — za 10 tonn luzem.
2. Wapno palone mielone z Zakł. Wap. „Jaworzniak”, loco wagon stacja Piekoszów, zł. 4.80 — za 10 tonn luzem, zł. 580. — za 10 tonn w workach brutto za netto, zł. 700. — za 10 tonn w beczkach brutto za netto.

3. Wapno palone mielone o zawartości w chwili wysyłki 90 proc. czystego tlenku wapnia, loco wagon stacja Główna Nawarża, Pustomyty lub Mikołajów n. Dniestrem, zł. 480. — za 10 tonn luzem we Wschodniej Małopolsce na wschód od Przemyśla, zł. 450. — za 10 tonn luzem dla miejscowości, położonych poza obrębem Wsch. Małopolski.

Do cen powyższych dochodzi 5. — od 10 tonn tytułem kosztów manipulacyjnych.

Opakowanie w workach jutowych zł. 160. — za 10 tonn.

4. Wapno nawozowe loco wagon stacja Piechcin koło Inowrocławia dla zamówień otrzymanych przez nas przed dn. 30 stycznia 1929 r. z terminem wykonania do dnia 15 lutego rb. — składające się: z czystego wapna mielonego palonego zł. 440. — z 90 proc. wapna miel. pal. i 10 proc. miel. kamienia wapien. zł. 440. — z 75 procent wapna pal. miel. i 35 proc. miel. kamienia wapien. zł. 380. — z 50 pr. wapna pal. miel. i 50 proc. miel. kamienia wapien. zł. 345 z 35 proc. wapna pal. miel. i 65 procent miel. kamienia wapien. zł. 310. — z wapnia kamienia surowego mielonego zł. 280. —, za 10 tonn luzem.

Do cen powyższych dolicza się zastawy drewniane po cenie własnej fabryki.

Po dniu 30 stycznia 1929 r. obowiązować będą nowe, nieco wyższe ceny.

5. Wapno palone mielone, loco wagon stacja Opoczno z Pol. Zakł. Wap. „Biel”, zł. 450. — za 10 tonn luzem, zł. 570. — za 10 tonn w workach brutto za netto.

Kainit i sól potasowa krajowa.

Cena kainitu wynosi za 100 kg. towaru luzem loco wagon stacja Kalusz lub Stebnik, według uznania dostawcy, za gotówkę zł. 350, na kredyt do 31. X. 1929 r. z dostawą od stycznia do kwietnia 1929 r. w. zł. 380.

Zakupowanie kainitu w workach nie opłaca się.

Cena kainitu pylistego wynosi za 100 kg. luzem loco stacja kopalniana, za gotówkę zł. 4.86, na kredyt do 31. X. 1929 r. z dostawą od stycznia do kwietnia 1929 r. w. zł. 5.26, przyczem kainit pylisty wysyłany jest wyłącznie w workach i za opakowanie dolicza się cenę własną kopalni, obecnie zł. 1.80 za worek i 3 proc. ceny sprzedaży za workowanie.

Pozatem do cen powyższych dochodzi opłata stemplowa.

Cena soli potasowej krajowej naturalnej, o zawartości 17 — 28 proc. tlenku potasu wynosi za 100 kg. towaru luzem, loco wagon stacja Kalusz lub Stebnik, według uznania dostawcy.

za gotówkę

na kredyt do 31/X 1929 r.
z dostawą od stycznia 1929 r.
do kwietnia 1929 r. w.

sól potasowa	17 proc.	zł	7.48	zł	8.16
„	18	„	7.92	„	8.64
„	19	„	8.36	„	9.12
„	20	„	8.80	„	9.60
„	21	„	9.24	„	10.08
„	22	„	9.68	„	10.56
„	23	„	10.35	„	11.27
„	24	„	10.80	„	11.76
„	25	„	11.25	„	12.25
„	26	„	12.48	„	13.52
„	27	„	12.96	„	14.04
„	28	„	13.44	„	14.56

Za opakowanie w workach dolicza się cenę własną kopalni za worek w dniu wysyłki oraz 8 proc. ceny sprzedaży za workowanie. Obecna orientacyjna cena za worek 100 kg. wynosi zł. 1.80.

Pozatem do cen powyższych dochodzi opłata stemplowa.

W razie dostarczenia soli potasowej o procentowości poniżej 17 proc. tlenku potasu, cena obliczona będzie po zł. 0,35 za 1 kg. czystego tlenku potasu, pozatem przysługiwane będzie odbiorcy prawo zwrotu 25 proc. kosztów przewozu kolejowego za okazaniem oryginalnych listów przewozowych.

Dopuszczalna różnica zawartości tlenku potasu — 1/2 proc.

Termin wnoszenia reklamacji — 4 tygodnie od daty wysyłki towaru.

Dostawy tak kainitu jak i soli potasowych krajowych wykonywane są w granicach kontyngentów miesięcznych. Państwowy Bank Rolny nie bierze na siebie odpowiedzialności za terminowość dostaw w wypadkach napływu zgłoszeń ponad kontyngent, natomiast stosować będzie system kolejności względem napływających zamówień. Stosowana będzie cena, obowiązująca w chwili wysyłki.

Sól potasowa niemiecka.

Sól potasowa wysokoprocentowa z Niemieckiego Syndykatu Potasowego, po cenie:

sol potas.	del. 8 t.	Zjedn. co przy kursie	wynosi zł
20 proc.	0.78	zł 8.92 za 1 dol.	6.96
21	0.81	„ 8.92 „ 1 „	7.23
22	0.84	„ 8.92 „ 1 „	7.50
30	1.38	„ 8.92 „ 1 „	12.31
31	1.42	„ 8.92 „ 1 „	12.67
32	1.46	„ 8.92 „ 1 „	13.03
40	1.95	„ 8.92 „ 1 „	17.40
41	2. —	„ 8.92 „ 1 „	17.84
42	2.05	„ 8.92 „ 1 „	18.29

za 100 kg. towaru luzem, franco Nordhausen.

Za opakowanie w nowych workach jutowych dolicza się dol. 0.30 za 100 kg.

Koszty manipulacyj celnych i jednorazowej kontroli celnej obciążają odbiorcę.

Podane wyżej ceny w dolarach St. Zjednocz. przeliczone będą na złote po kursie po jakim regulować będziemy dostawcy należność za dostarczone sole potasowe.

Towar wysyłany będzie wyłącznie w wagonach 15-tonnowych. Różnicę kosztów przewozu, wynikającą z zamówienia i wysyłki mniejszych ilości ponosi na kolejach polskich wyłącznie odbiorca. Na kolejach niemieckich natomiast dostawca stosuje pewną ugię i dolicza do rachunków zamiast pełnej różnicy frachtowej jedynie: przy załadunku od 10 tonn do 12,4 tonn — dol. 5. — od wagonu, przy załadunku od 12,5 tonn do 114,5 tonn — dol. 4. — od wagonu.

Wagony kombinowane

mogą zawierać następujące gatunki nawozów sztucznych w jednym wagonie, a mianowicie: azotan amonu, azotniak, superfosfat, tomasynę, saletrę chorzowską „Nitrofos” i siarczan amonu, według uznania zamawiającego. Inne nawozy sztuczne nie mogą być wysyłane w wagonach kombinowanych.

Wagony kombinowane wysyłane będą z Nowego Bytomia (Śląsk).

Cena nawozów w wagonie kombinowanym jest o 4 proc. wyższa od cen, podanych za poszczególne gatunki nawozów sztucznych.

Kredyty w nawozach sztucznych podlegają spłacie:

udzielone w soli potas. kraj., kainicie i nitrofosie — do dnia 31 października 1929 r.

udzielone w siarczanie amonu, fosforytach, wapnie, soli potas. niemieckiej, azotanie amonu, saletrze norweskiej, tomasynie i superfosfacie — do dnia 15 listopada 1929 r.;

udzielono w azotniaku — do dnia 30 listopada 1929 r.

Oprocentowanie kredytu wynosić będzie:

przy soli potasowej niemieckiej — 1 proc. ponad każdorazową stopę Banku Polskiego, obecnie 9 proc. w stosunku rocznym;

przy siarczanie amonu, fosforytach, wapnie, azotanie amonu, saletrze norweskiej, tomasynie i superfosfacie — każdorazową stopę Banku Polskiego, obecnie 8 proc. w stosunku rocznym;

przy azotniaku, nitrofosie, soli potasowej krajowej i kainicie — oprocentowanie wliczone jest w cenę.

[Oprocentowanie będzie liczone:

przy superfosfacie, siarczanie amonu, azotanie amonu, saletrze norweskiej, i soli potasowej niemieckiej — od dnia wysyłki towaru z fabryki;

przy tomasynie, wapnie i fosforytach — od 1-go każdego miesiąca następującego po wysyłce towaru.

Wymienione w niniejszym okólniku ceny podajemy bez zobowiązania. Ceny te mogą ulec zmianie, wobec czego stosować będziemy obowiązujące każdorazowo w dniu otrzymania zamówienia.

Za omyłki, powstałe z powodu niedokładnego podania przez pententów adresu lub stacji kolejowej, Państwowy Bank Rolny nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Towar wysyłany jest na ryzyko i koszt odbiorcy. Państwowy Bank Rolny i fabryki wysyłające nie przyjmują na siebie żadnej odpowiedzialności za szkody wynikłe w czasie transportu.

Towar wysyłany jest wyłącznie w wagonach 15-tonnowych. Rożnice frachtowe, wynikające z zamówienia i wysyłki mniejszych ilości nawozów sztucznych, ponosi wyłącznie odbiorca.

Reklamacje. Reklamacje w sprawie braku worków, zniszczenia ich, braku wagi i t. p. winny być wniesione niezwłocznie po nadejściu towaru, przyczem muszą być poparte urzędowo zaświadczeniem kolejowym i podpisami 2 ch postronnych świadków.

Reklamacje w sprawie mniejszej zawartości składników w nawozach, winny być wniesione najpóźniej w cztery tygodnie po wysyłce towaru, przyczem należy dołączyć świadectwo badania (analizę), uskutecznionego przez jedną z krajowych stacji doświadczalnych oraz protokół pobrania prób.

Wszelkie reklamacje, nieodpowiadające podanym powyżej warunkom reklamowania nie będą uwzględniane. Pobieranie prób uskutecznia się w sposób następujący:

Z każdego worka pobiera się, mniej więcej ze środka worka, niewielką ilość nawozu. Pobranie ilości musi się dokonywać i wysypuje do dwóch słoików, które należy następnie zalakować. Jeden z tych słoików należy przesać do analizy kontrolnej do jednej z krajowych stacji doświadczalnych, zaś drugi przechować. Przy pobieraniu prób należy sporządzić protokół, który winien być podpisany przez biorącego próbę, dwóch świadków oraz przedstawiciela władz kolejowych. W protokole należy uwzględnić numer wagonu, z którego próba została pobrana, nazwę nawozu i nazwę fabryki wysyłającej.

Organizacje spółdzielcze, kasy komunalne i inni pośredniczący przy sprowadzeniu nawozów sztucznych nie mogą pobierać cen wyższych od wskazanych w niniejszym okólniku. Do podanych powyżej cen organizacje mogą doliczać jedynie rzeczywiste wydatki, np. za dostawę, wyładowanie, zwózkę, magazynowanie itp.

O zauważonych niedokładnościach co do cen i innych warunków prosimy zawiadomić Państwowy Bank Rolny, lecz pod warunkiem, że zawiadomienie to będzie zawierać dane dokładne i słuszne.

Zamówienia kierować należy:

z terenu woj. Pomorskiego do Oddziału Państwowego Banku Rolnego w Gruządzu, ulica Sienkiewicza 18.

Z zebrań Kółek Rolniczych.

Samplawa. Walne zebranie tut. Kółka Roln. odbyło się 23. I. rb. w szkole w Samplawie w obecności 21 członków i 3 gości, które zagaił ks. Prezes, podając porządek obrad. Później odczytał Sekretarz protokół z ostatniego zebrania, który przyjęto. Następnie poszczególni członkowie zarządu złożyli sprawozdania z czynności całorocznej. Zebrani byli: 1 walne i 9 miesięcznych zwykłych, 10 nadzwyczajnych, kurs ogrodniczo-warzywny, zwiedzenie wzorowego gospodarstwa na maj. Samplawa i dożynki w Spale. Uział ze sztandarem brato Kółko: w Toruniu na walnym zebraniu P. T. R., w Nowemmieście na walnym zebraniu pow. P. T. R., w Spale na dożynkach w p. Prezydenta Kzplitej. Sztucznych nawozów sprowadzono: 54 ctr. azotianu, 300 ctr. tomasynu, 900 ctr. kainitu, węgla 3000 ctr., arzewa opałowego 8 wagonów, 270 mtr. soli byłej 300 ctr. i 50 arzewek owocowych.

Jako komisję rewizyjną wybrano pp. Wilbrandta J. i Nacolińskiego Frane. Po stwierdzeniu zgodności ksiąg, udzielono staremu zarządowi absolutorjum.

Niezwłocznie przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Zebrani kółkowiście jednogłośnie oświadczyli się za detychczasowym zarządem. Członkowie zarządu wybór przyjęli, oprócz sekretarza p. Józefa Tułdzieckiego, który z urzędu zrezygnował. Wobec czego wybrano na sekretarza p. Alojzego Witkowskiego, który wybór przyjął. Nowoobрани zarząd składa się z pp.: 1. prezes ks. prob. Strehl, 2. w-prezes p. Kaszkowski St., 3. sekretarz i bibliotekarz p. Witkowski Alojzy, 4. zast. sekr. p. Dias Henryk, 5. skarbnik p. Maciotek, Wł., chorążowie pp.: Nacoliński Fr., Lewandowski Bern. i Kowalski Władysław.

W dalszym ciągu obrad odczytał ks. Prezes kilka komunikatów, oraz poczynione zamówienia na kalendarz rolniczy i na 600 ctr. węgla. Jako nowego członka

przyjęto p. Laskowskiego z Białejgóry.

W walnych głosach poruszono sprawę zbyt wygórowanej ceny na ospe i obecnego przemianu zboża na mąkę, co bardzo niekorzystnie wpływa na ustosunkowanie się cen ospy do zbóż. Uchwalono wysłać odpowiednią rezolucję do głównego zarządu P. T. R.

W końcu po omówieniu ważnych spraw lokalnych, pod hasłem większego zjednoczenia się w b. roku, solwował ks. Prezes walne zebranie.

Sekretarz.

Marzęcice. Walne zebranie Kółka odbyło się 6. I. rb. w obecności 20 członków. Po przeczytaniu protokołu, przystąpiono do sprawozdania z działalności Kółka za r. 1929, Kółko wspólnie zamówiło w roku sprawozdawczym 1000 ctr. węgla, 750 ctr. sztucznych nawozów, 200 ctr. otrąb, 600 ctr. wapna itd. Zebrań miesięcznych odbyło się 10, odczytów wygłoszono 9, jeden przez prelegenta Pom. Izby Roln. Członków liczy Kółko 40, przeciętna ilość członków, uczęszczających na zebrania 23. Członkowie Kółka, korzystając ze wspólnego zakupu poszczególnych artykułów i obliczyli, że czysty zysk z wszystkich zamówień wagonowych wyniósł 1010 zł, nie licząc zysku drobniejszych zamówień przez „Rolnik” Nowemmiasto, jak saletry chilijskiej, soli potasowej itp. Następnie wybrano dwóch członków, którzy stwierdzili stan kasy. Nowy zarząd na rok 1929 przedstawia się następująco: Prezes Dreszler, w-prezes Rzemieński, sekr. J. Dąbrowski, skarbnik Kotewicz, bibliotekarz Rzemieński. Potem dyr. Szkoły Roln. z Byszwałda wygłosił piękny i pouczający referat na temat: „Ważność poletek doświadczalnych”, nad czem wywiązała się dość ożywiona dyskusja. P. Prezes podziękował p. Dyrektorowi za przybycie i zebranie pochwaleniem P. Boga solwował. Sekretarz.

Pratnica. Walne zebranie Kółka Roln. odbyło się dnia 6. I. rb. w lokalu p. Zielńskiego. Prezes p. Badziąg zagaił zebranie w obecności 21 członków.

Po odczytaniu protokołu wygłosił członek Boryna referat na temat: „Jak spędzić nadmiar czasu w zimie”. W dłuższym przemówieniu, m. m. główny nacisk kładł mowa na wychowanie młodzieży, która wolne chwile i długie wieczory, jakie daje okres zimowy, siedzą w domu — a nie w szkole roln., jak być powinno — z braku książek i gazet — bo o to mało się troszczą nasi rolnicy, ojezwle spędza ten nadmiar czasu bezprodukcyjnie, najczęściej grając w karty, paląc papierosy, no, i często przy kieliszku. W końcu zalecał znane mu i prowadzone przez młodych chłopców z Omula Kursy Staszicowskie. Całość wywołała ożywioną dyskusję.

Następnie odczytano i zatwierdzono różne oferty, poczem p. Prezes podał w krótkich słowach znaczenie i cel Pcw. Wystawy Kraj. w Poznaniu.

W dalszym ciągu p. Prezes zdał sprawozdanie z działalności Kółka za rok 1928: zebrani odbyło się 6, z czego przypada 2 na nadzwyczajne, na zebraniach tych wygłoszono 6 referatów: 5 członkowie Kółka a 1 p. Serożyński z Lekart. Kółko zamówiło przez „Rolnik” 59 ctr. saletry chil., 56 ctr. kainitu i 32 ctr. soli pot. Ogólny dochód kasy wyniósł 127,60 zł, zaś rozchód 117,40, zatem nadwyżka dochodu równa się 10,20 zł. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu.

Na przewodniczącego zebrania obrano p. Oczkowskiego z Pratnicy. Po dłuższym wahaniu, zgodzono się na pozostawienie staroego zarządu z tą tylko zmianą, że detychczasowy zastępca sekretarza został mianowany sekretarzem m. W skład obecnego zarządu wchodzi pp. Badziąg J. prezes, Boryna Józef sekretarz i bibliotekarz, Czapiński Antoni skarbnik. Prezes p. Badziąg podziękował obecnym za dokonany wybór.

Na członków zapisało się 13 gospodarzy. Po załatwieniu kilku spraw, Prezes zamknął zebranie. Sekr.

Zebrania Kółek Rolniczych

odbędą się dnia 17 lutego 1929 r.

Byszwałd o godz 3 ciej.
Czerlin „ 4-tej.
Grabowo „ 4-tej.
Lubstynek „ 4-tej.
Samplawa po południu.

TUSZEWO. Walne zebranie Kółka Gospodyń odbędzie się w niedzielę, dnia 17-go bm. o godz. 3 po południu. Na zebranie przybędzie prelegentka z Torunia, wobec tego prosi się o przybycie wszystkich gospodyń.